

Wandel in de Waterwereld

Om het gemaal De Waterwolf kun je verschillende wandelroutes volgen. Deze routes laten je de mooie natuur en het waterbeheer in onze regio zien. Ze helpen je ook om beter te begrijpen hoe wij werken aan veilig leven met water en de rol die het waterschap heeft in ons dagelijks leven.

1 Gemaal De Waterwolf

53.31344, 6.35541

Gemaal De Waterwolf voert sinds 1920 water af uit het achterliggende stroomgebied Electra. De vier grote dieselmotoren en twee kleine electropompen kunnen samen maar liefst 4500 kubieke meter water per minuut verplaatsen. Achter de vijf boogvormige ramen bevinden zich de enorme door diesel aangedreven schroefpompen. De Waterwolf was het eerste elektrisch aangedreven gemaal van Nederland en tijdens de opening het grootste gemaal van Europa. Tegenwoordig is het gemaal een rijksmonument.

2 Reitdiep

53.31377, 6.357235

Dit is het Reitdiep. Het woord diep geeft aan dat er sprake is van een kanaal (vroeger een rivier) met een zodanige diepte, dat scheepvaart mogelijk is. Het kanaal loopt van de stad Groningen richting het Lauwersmeer. Voordat deze werd afgesloten, was dit de Lauwerszee. Dit betekent dat er sterke getijdenwerking was in het Reitdiep. Uiteindelijk zorgden de aanleg van een dijk bij Zoutkamp en sluis en de bouw van de Waterwolf ervoor dat de getijdenwerking uit het kanaal verdween. Het gemaal zorgde namelijk voor de afvoer van water uit het gebied. Hierdoor kon regenwater toch afgevoerd worden naar het Lauwersmeer.

3 Sluis Lammerburen

53.31463, 6.35646

De schutsluis Lammerburen is een kunstwerk vlakbij de Waterwolf. De sluis biedt schepen de mogelijkheid om van het water met een

hoge waterstand naar een ander water met een lagere waterstand te verplaatsen. Boten kunnen de schutkolk invaren, waarna het waterpeil zich aanpast aan het gebied waar de boot naartoe vaart. De schutlengte is vijftig meter en wordt gedurende het hele jaar bediend. Tot 1995 werd de sluis beheerd door het toenmalige waterschap Electra.

4 Houwerzijl

53.33590, 6.34036

Houwerzijl is één van de oudste wierdendorpen van De Marne, ontstaan op een wierde en later uitgegroeid tot havenplaatsje. Het dorp ligt deels op een oude kwelderwal met uitzicht op het voormalig getijdengebied van de Lauwerszee. Vanaf de zestiende eeuw bloeide Houwerzijl op door handel via het Reitdiep. Rond 1300 werd een houten sluis gebouwd om de Houwerzijlstervaart te reguleren. De sluis werd als gevolg van dichtslibbing onbruikbaar en is in 1717 buiten gebruik gesteld. De uitwateringssloot werd afgedamd.

5 Houwerzijlstervaart

53.34102, 6.34267

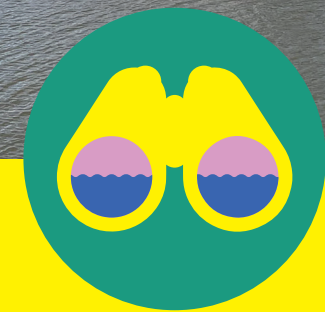
De Houwerzijlstervaart is een kanaal dat loopt van de haven in Houwerzijl naar het Hunsingokanaal vlakbij Leens. Vroeger was dit kanaal de belangrijkste afwatering van het Houwerzijlvest, een voorloper van het huidige Waterschap Noorderzijlvest. Vroeger liep het riviertje 'de Vlakke Riet' door het gebied, maar met de Houwerzijlstervaart is dit riviertje gekanaliseerd en gedeeltelijk verlegd. De naam van de rivier is nog te vinden in de weg die de vaart kruist.

6 Arbeidershuisjes Ewer

53.33562, 6.36194

Dit is Ewer, een van de oudste wierden, of terpen, van Nederland. Op de wierde staan vijf negentiende-eeuwse arbeidershuisjes, maar deze plek wordt al sinds het begin van de jaartelling bewoond. Een wierde is namelijk een door mensen gemaakte heuvel, die tijdens hoogwater een droge plek biedt. Ze werden gemaakt in de periode dat er nog geen dijken waren, waarbij de eerste wierden uit de IJzertijd (600 v.Chr.) stammen. Toen er vanaf de twaalfde eeuw dijken aangelegd werden, nam het nut van de wierden af. Alleen in buitendijks gebied werden ze toen nog aangelegd.

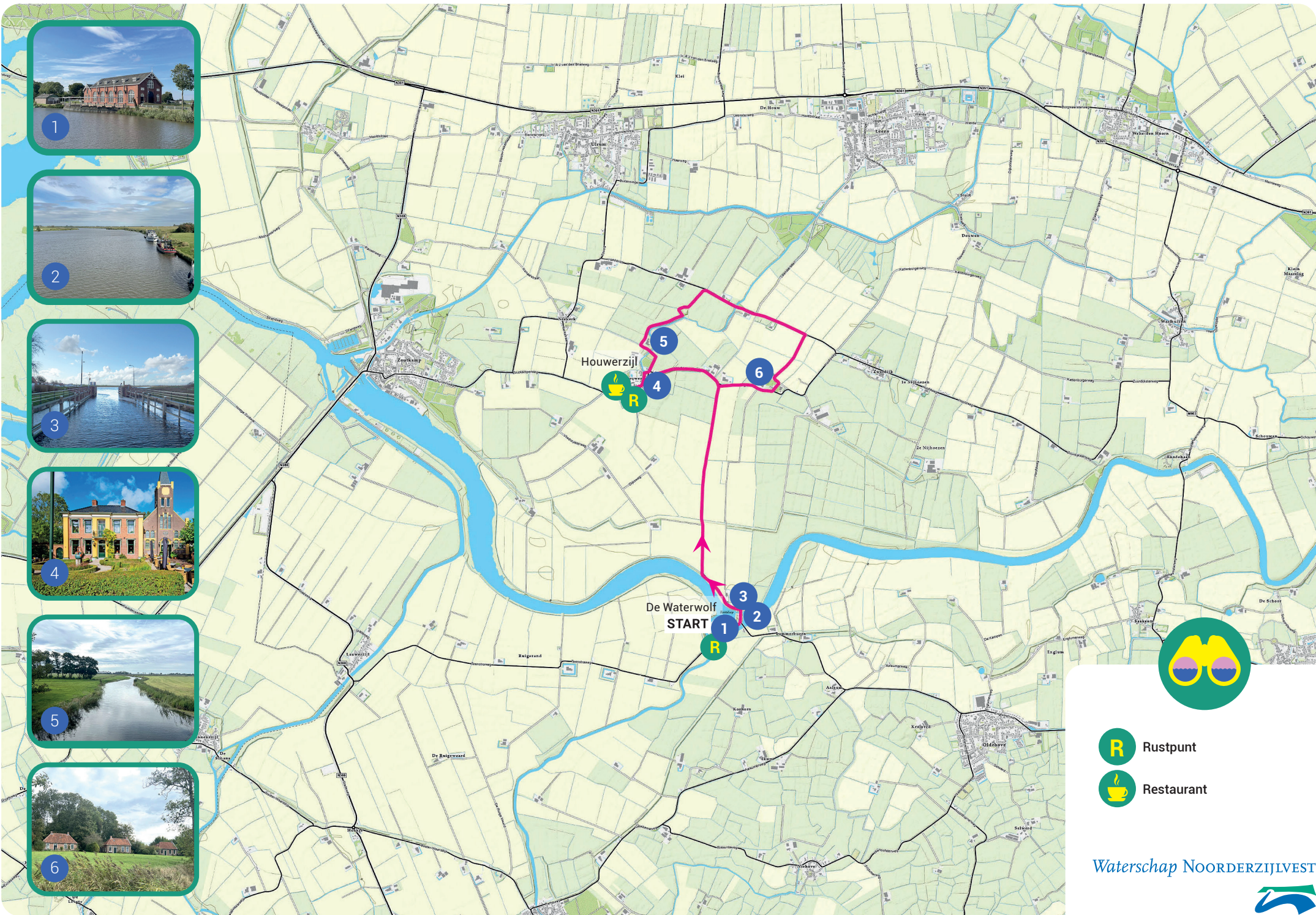

WANDELROUTE

10
KM

Wandel in de Waterwereld: De Waterwolf - Ewer

AMTOW WATERWERELD

R Rustpunt

 Restaurant

Waterschap NOORDERZIJVEST

